

«ԲԱՐՁՐԱՎՈՒՄ ԷԼԵԿՏՐԱՑԱՆՑԵՐ»
Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

**ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՎ
ԱՆԿԱԽ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ**

2014թ. դեկտեմբերի 31-ին

ավարտվող տարվա վերաբերյալ

ԵՐԵՎԱՆ
Ապրիլ 2015

Բովանդակություն

	Էջ
Խորհրդի կազմ	3
Անկախ ատղիտորական եզրակացություն	4
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	6
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	7
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	8
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն	10
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	11

Խորհրդի կազմ

Արա Միմոնյան	ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարի տեղակալ, նախագահ
Արտակ Ալբերտյան	ՀՀ ֆինանսների նախարարության բյուջետային ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության վառելիքաէներգետիկ համալիրի և տնտեսության արտադրական այլ ոլորտների բյուջետային ընթացիկ ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման բաժնի պետ
Ռուբիկ Դավթյան	ՀՀ Ֆինանսների նախարարության աշխատակազմի տնտեսության արտադրական ոլորտի բյուջետային ընթացիկ ծախսերի ֆինանսական ծրագրավորման վարչության պետ
Հայկ Հարությունյան	ՀՀ էներգետիկայի և բնական պաշարների նախարարության աշխատակազմի ներդրումային ծրագրերի և կապիտալ ծախսերի համակարգման վարչության պետ
Արմեն Սելիք-Իսրայելյան	ՀՀ Կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության պետական բաժնենմասի կառավարման վարչության պետ
Արամ Անանյան	«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն

Ընկերության ղեկավար անձնակազմ

Արամ Անանյան	«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի գլխավոր տնօրեն
Կարեն Հարությունյան	Գլխավոր տնօրենի տեղակալ ֆինանսատնտեսագիտական գծով
Արտավազդ Դազարյան	Գլխավոր հաշվապահ

"ՍՕՍ-ԱՈՒԴԻՏ" ՍՊԸ

"SOS-AUDIT" LTD

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ № 42

*«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտվող տարվա
ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ*

Ներկայացվում է «Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ-ի ղեկավարությանը

Մեր կողմից իրականացվել է «Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության (այսուհետ՝ Ընկերություն) ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտ, որոնք ներառում են 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին, նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների, դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և այլ ծանոթագրություններ:

Ղեկավարության պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ընկերության ղեկավարությունը պատասխանատու է Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման համար: Այդ նպատակով ղեկավարությունը սահմանում է անհրաժեշտ վերահսկողության համակարգ, որը թույլ է տալիս պատրաստել ֆինանսական հաշվետվություններ՝ զերծ խարդախության կամ սխալների արդյունքում առաջացած էական խեղաթյուրումներից:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը

Մենք պատասխանատու ենք Աուդիտի Միջազգային Ստանդարտներին համապատասխան մեր կողմից իրականացված աուդիտի հիման վրա նշված ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր արտահայտած կարծիքի համար: Այդ ստանդարտներով պահանջվում է պահպանել վարկեցողության կանոնները և աուդիտը պլանավորել ու անցկացնել՝ ֆինանսական հաշվետվություններն էական խեղաթյուրումներից զերծ լինելու վերաբերյալ ողջամիտ երաշխիքներ ձեռք բերելու նպատակով:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են ֆինանսական հաշվետվություններում ու համապատասխան ծանոթագրություններում արտացոլված տվյալները հիմնավորող փաստերի ձեռքբերման նպատակով մշակված ընթացակարգեր, որոնց ընտրությունը կախված է խարդախությունների և սխալների հետևանքով ֆինանսական հաշվետվություններում էական խեղաթյուրումների առկայության ռիսկերի վերաբերյալ աուդիտորական գնահատումներից:

Քրոու Հորվաթ Բիզնես Ալյանսի Ասոցիացված Անդամ

4

ԲԳ; ք. Երևան 0037, Ա.Տիգրանյան 38/55; Գեո.՝ (+37410) 20 11 51; Ֆաքս՝ (+37410) 20 11 50; www.sosaudit.am; Էլ-փոստ՝ info@sosaudit.am

An Associate of the Crowe Horwath Business Alliance

38/55 A.Tigranyan, 0037 Yerevan, RA; Tel.: (+37410) 20 11 51; Fax: (+37410) 20 11 50; www.sosaudit.am; E-mail: info@sosaudit.am

"ՍՕՍ-ԱՈՒԴԻՏ" ՍՊԸ

"SOS-AUDIT" LTD

Ռիսկերի գնահատումները կատարելիս աուդիտորը մշակում է համապատասխան ընթացակարգեր՝ ֆինանսական հաշվետվությունների կազմման և ճշմարիտ ներկայացման համար կիրառվող ներքին վերահսկողության գնահատման, և ոչ՝ ընկերության ողջ ներքին վերահսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք կազմելու, համար:

Աուդիտորական աշխատանքները ներառում են նաև կիրառված հաշվապահական հաշվառման սկզբունքների և ղեկավարության կողմից կատարված գնահատումների, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացման գնահատումը:

Մենք համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավականաչափ համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Կարծիք

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ «Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերության ֆինանսական վիճակը, ինչպես նաև նույն ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական հոսքերը՝ համաձայն Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների:

30 ապրիլի, 2015թ.

«ՍՕՍ-Աուդիտ» ՍՊԸ

Մանվել Ղազարյան
Տնօրեն

Գնել Խաչատրյան, FCCA
Աուդիտոր

Քրոու Հորվաթ Բիզնես Ալյանսի Ասոցիացված Անդամ

5

ՀՀ, ք. Երևան 0037, Ա.Տիգրանյան 38/55; Դեռ.՝ (+37410) 20 11 51; Ֆաքս՝ (+37410) 20 11 50; www.sosaudit.am; Էլ-փոստ՝ info@sosaudit.am

An Associate of the Crowe Horwath Business Alliance

38/55 A.Tigranyan, 0037 Yerevan, RA; Tel.: (+37410) 20 11 51; Fax: (+37410) 20 11 50; www.sosaudit.am; E-mail: info@sosaudit.am

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԿԱՄ ՎՆԱՍԻ ԵՎ ԱՅԼ ՀԱՍՆԱԳՐՈՒՄԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա վերաբերյալ

հազար դրամ

	Ծնթ.	2014թ.	2013թ.*
Հասույթ	4	8,478,613	4,818,812
Վաճառքի ինքնարժեք	5	(3,576,998)	(3,291,521)
Համախառն շահույթ		4,901,615	1,527,291
Վարչական ծախսեր	6	(1,020,726)	(881,644)
Այլ եկամուտ	7	939,067	139,925
Այլ ծախսեր	8	(776,600)	(680,408)
Ֆինանսական ծախսեր	9	(592,314)	(310,852)
Ֆինանսական եկամուտ	10	133,485	16,079
Այլ օգուտ/(կորուստ)	11	(2,880,987)	(4,067,835)
Վնաս մինչև հարկումը		703,540	(4,257,444)
Շահութահարկի գծով փոխհատուցում/ (ծախս)	12	(717,033)	45,823
Տարվա զուտ վնաս		(13,493)	(4,211,621)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունք		(13,493)	(4,211,621)

(*) Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնթ. 3.21):

Ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են Ընկերության
դեկտեմբերյան կողմից 2015թ. ապրիլի 30-ին: Ֆինանսական հաշվետվություններին կից
ծանոթագրությունները կազմում են ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը:

Արամ Անանյան

Արտավազդ Դազարյան

Գլխավոր տնօրեն

Գլխավոր հաշվապահ

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

	Ծնթ.	31.12.2014թ. հազար դրամ	31.12.2013թ.* հազար դրամ	01.01.2013թ.* հազար դրամ
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ				
Հիմնական միջոցներ	13	49,167,791	46,845,671	50,784,869
Ոչ նյութական ակտիվներ	14	21,791	20,333	23,636
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	12	1,387,667	2,073,265	2,027,442
Շահութահարկի գծով նվազագույն վճարներ		-	-	74,545
Այլ ոչ ընթացիկ ակտիվներ	15	1,312,707	2,172,713	1,929,862
		<u>51,889,956</u>	<u>51,111,982</u>	<u>54,840,354</u>
Ընթացիկ ակտիվներ				
Պաշարներ	16	2,085,292	2,017,967	1,644,535
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	17	4,369,304	2,688,302	2,523,609
Շահութահարկի գծով կանխավճար	12	365,948	397,383	25,881
Ֆինանսական ակտիվներ	18	4,688	216,856	1,136,122
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19	1,889,498	215,045	269,481
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		-	239,390	-
		<u>8,714,730</u>	<u>5,774,943</u>	<u>5,599,628</u>
Ընդամենը ակտիվներ		<u>60,604,686</u>	<u>56,886,925</u>	<u>60,439,982</u>
ՄԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Սեփական կապիտալ				
Կանոնադրական կապիտալ	24	7,217,996	7,126,346	7,126,346
Էմիսիոն եկամուտ		3,799	(119,687)	(119,687)
Պահուստային կապիտալ		162,744	162,744	162,744
Կուտակված շահույթ		9,844,544	9,858,037	14,069,658
		<u>17,229,083</u>	<u>17,027,440</u>	<u>21,239,061</u>
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	20	20,573,124	18,281,374	17,964,765
Ակտիվներին վերաբերվող շնորհներ	21	7,961,716	4,757,537	3,258,573
		<u>28,534,840</u>	<u>23,038,911</u>	<u>21,223,338</u>
Ընթացիկ պարտավորություններ				
Վարկեր և փոխառություններ	20	3,149,753	5,093,374	6,185,253
Եկամուտներին վերաբերվող շնորհներ	22	308,396	-	-
Առևտրային եւ այլ կրեդիտորական պարտքեր	23	11,382,614	11,727,200	11,792,330
		<u>14,840,763</u>	<u>16,820,574</u>	<u>17,977,583</u>
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		<u>60,604,686</u>	<u>56,886,925</u>	<u>60,439,982</u>

(*) Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնթ. 3.21):

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	2014թ. <i>հազար դրամ</i>	2013թ.* <i>հազար դրամ</i>
ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Ջուտ վնաս	(13,493)	(4,211,621)
Ճշգրտումներ		
Հիմնական միջոցների մաշվածություն	2,731,014	2,594,461
ՀՄ-ի արժեզրկումից կորուստ/(կորստի հակադարձում)	-	3,219,988
Հիմնական միջոցների օտարումից (օգուտ)/վնաս	(15,332)	(6,898)
Հիմնական միջոցների լուծարումից վնաս	10,629	2,800
Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվների լուծարումից վնաս	239,390	-
Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիա	3,332	3,303
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	717,033	(45,823)
Շահութահարկի գծով տուգանքներ և տույժեր	-	32,665
Ֆինանսական ծախսեր	592,314	310,852
Վարկերի գծով այլ (օգուտ)/կորուստներ	(137,025)	-
Ֆինանսական եկամուտների՝ փոխառությունների գծով	(128,070)	(10,109)
Ակտիվներին վերաբերող շնորհներից եկամուտ	(4,371)	(5,272)
Եկամուտներին վերաբերող շնորհից եկամուտ	(8,989)	-
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրում	1,560	-
Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտ	-	(59,127)
Արտարժութային (օգուտ)/վնաս	2,640,321	821,140
Գործառնական հոսքեր մինչև շրջանառու կապիտալի փոփոխությունը	6,628,313	2,646,359
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքերի (աճ)/նվազում	(1,682,562)	(164,693)
Պաշարների (աճ)/նվազում	(254,640)	(134,652)
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքերի աճ/(նվազում)	(1,184,733)	1,383,717
Եկամուտներին վերաբերող շնորհի փոփոխություն	273,372	-
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր նախքան շահութահարկի վճարումը	3,779,750	3,730,731
Վճարված շահութահարկ	-	(329,622)
Գործառնական գործունեությունից զուտ դրամական հոսքեր	3,779,750	3,401,109

ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՍԱՄԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավոլտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտվող տարվա վերաբերյալ

	<u>2014թ.</u> հազար դրամ	<u>2013թ.*</u> հազար դրամ
ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ		
ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Վճարումներ հիմնական միջոցների ձեռքբերման գծով	(3,713,900)	(4,746,497)
ՀՄ-ի օտարումից մուտքեր	15,337	6,898
Վճարումներ ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերման գծով	(4,790)	-
Տրված փոխառություններ	(600,043)	(13,238)
Տրված փոխառությունների մարումից մուտքեր	940,281	942,613
Ներդրումային գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	(3,363,115)	(3,810,224)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ ԴՐԱՍԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ		
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	413,129	-
Վարկերի ստացում	5,402,933	5,736,387
Վարկերի մարում	(4,111,286)	(4,875,576)
Վարկային տոկոսների վճարում	(592,314)	(506,110)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների հոսքեր	1,112,462	354,701
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/ (նվազում)	1,529,097	(54,414)
Արտարժույթային օգուտ/(վնաս) դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գծով	145,356	(22)
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները տարեսկզբին	215,045	269,481
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքները տարեվերջին	1,889,498	215,045

(*): Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնթ. 3.21):

ՄՏՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

«Բարձրավորտ Էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
 2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
 ավարտվող տարվա վերաբերյալ
 հազար դրամ

Ծնք.	Կանոնա դրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Պահուս տային կապիտալ	Կուտակված շահույթ	Ընդամենը
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2012թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	13,852,021	21,021,424
Ճշգրտումների ազդեցություն*	-	-	-	217,637	217,637
Ճշգրտված մնացորդն առ 1 հունվարի 2013թ.	7,126,346	(119,687)	162,744	14,069,658	21,239,061
Տարվա շահույթ/(վնաս)*	-	-	-	(4,211,621)	(4,211,621)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2013թ.*	7,126,346	(119,687)	162,744	9,858,037	17,027,440
Կանոնադրական կապիտալի աճ	175,998	237,131	-	-	413,129
Կապիտալի հետզմում	(84,348)	(113,645)	-	-	(197,993)
Տարվա շահույթ/(վնաս)	-	-	-	(13,493)	(13,493)
Մնացորդն առ 31 դեկտեմբերի 2014թ.	7,217,996	3,799	162,744	9,844,544	17,229,083

(*) Համեմատական գումարները վերաներկայացվել են (ծնք. 3.21):

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՓԲԸ
2014թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտվող տարվա վերաբերյալ

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

1.1 Կազմակերպությունը և հիմնական գործունեությունը

«Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» փակ բաժնետիրական ընկերությունը (այսուհետ՝ Ընկերություն) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության 1998թ. հուլիսի 27-ի թիվ 450 որոշման հիման վրա՝ «Հայէներգո» ՊՓԲԸ «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ԴՉ-ի վերակազմավորման ճանապարհով և հանդիսանում է վերջինիս իրավահաջորդը: 1998թ. օգոստոսի 21-ին այն վերակազմավորվել է որպես պետական փակ բաժնետիրական ընկերություն: Ընկերության կանոնադրությունը հաստատված է ՀՀ Էներգետիկայի նախարարության 1998թ. օգոստոսի 14-ի թիվ 254-ԳՄ հրամանով: «Բարձրավոլտ էլեկտրացանցեր» ՊՓԲԸ-ն 2000թ. փետրվարի 10-ին վերագրանցվել է Հայաստանի Հանրապետության ձեռնարկությունների պետական ռեգիստրում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն:

Ընկերության միակ բաժնետերը հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետությունը: Ընկերության բաժնետոմսերի կառավարման լիազորությունը վերապահված է Հայաստանի Հանրապետության Էներգետիկայի նախարարին՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության 2003թ. նոյեմբերի 6-ի թիվ 1694-Ն որոշման:

Ընկերությունն ունի 9 մասնաճյուղ՝

- Արևելյան մասնաճյուղ
- Արևմտյան մասնաճյուղ
- Գորիսի մասնաճյուղ
- Չանգեզուրի մասնաճյուղ
- Էներգետիկ օբյեկտների կառուցման տնօրինություն մասնաճյուղ
- Կենտրոն մասնաճյուղ
- Հյուսիսային մասնաճյուղ
- Նախագիծ մասնաճյուղ
- Հարավային մասնաճյուղ

Ընկերությունն իրականացնում է հետևյալ հիմնական գործունեությունը՝

- Էլեկտրաէներգիայի հաղորդում,
- Էլեկտրաէներգիայի արտադրություն,
- Էներգետիկ օբյեկտների կառուցման, վերակառուցման, վերազինման, հավաքակցման, վերանորոգման աշխատանքներ,
- Բարձրավոլտ էլեկտրահաղորդման գծերի կառուցում,
- Էներգետիկ օբյեկտների գիտահետազոտական և նախագծային աշխատանքների կատարում:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ք. Երևան, Չորավար Անդրանիկի 1:
Հարկ վճարողի հաշվառման համարն է՝ 01522459:

1.2 Հայաստանի գործարար միջավայրը

Հայաստանում տեղի են ունեցել քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններ, որոնք ազդեցություն են ունեցել և կշարունակեն ազդեցություն ունենալ այս միջավայրում գործող ձեռնարկությունների վրա: Հետևաբար, Հայաստանում ծավալած գործունեությունը կապված է այնպիսի ռիսկերի հետ, որոնք բնորոշ չեն այլ շուկաներին: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության ֆինանսական վիճակի և գործառնությունների վրա տնտեսական իրավիճակի հնարավոր ազդեցության դեկլարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել դեկլարության գնահատականից:

2. Հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող ՖՀՄՄ-ների նոր ստանդարտներ և փոփոխություններ

Ընկերությունը չի կիրառել ՖՀՄՄ-ների հրապարակված հետևյալ նոր ստանդարտները կամ փոփոխությունները, որոնք սակայն դեռևս ուժի մեջ չեն: Ընկերությունը դեռևս չի վերլուծել նոր ստանդարտների հնարավոր ազդեցությունը իր ֆինանսական վիճակի և գործունեության արդյունքների վրա:

- “Ֆինանսական գործիքներ” ՖՀՄՄ 9-ը (հրապարակվել է 2009թ. նոյեմբերին, վերանայվել է 2014թ. հուլիսին) ուժի մեջ է 2015թ. հունվարի 1-ից, բացառությամբ 2014թ.-ի հուլիսի վերանայումից, որը ուժի մեջ է մտնելու 2018թ.-ի հունվարի 1-ից: 2014թ.-ի հուլիսի վերանայված ՖՀՄՄ 9-ը փոխարինելու է “Ֆինանսական գործիքներ ճանաչումը և չափում” ՀՀՄՄ 39-ին, իր ուժի մեջ մտնելու ամսաթվի դրությամբ:

ՖՀՄՄ 9-ը ներմուծում է գտնվող ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման նոր պահանջներ, որոնք փոխարինում են նախկինում ՀՀՄՄ 39-ով սահմանված դասակարգման և չափման պահանջներին, ըստ որի բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչումից հետո պետք է չափվեն ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով: Մասնավորապես.

- ✓ պարտքային գործիքները, որոնք (i) կազմակերպության կողմից պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքեր ստանալու նպատակով, և (ii) այդ պայմանագրային դրամական հոսքերը իրենցից բացառապես ներկայացնում են մայր գումարի և տոկոսավճարի վճարումներ, չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ բացառությամբ եթե դրանք նախորոշվել են որպես “իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով” (ԻԱՇՎՄ):
- ✓ պարտքային գործիքները, որոնք (i) կազմակերպության կողմից պահվում են պայմանագրային դրամական հոսքեր ստանալու կամ ֆինանսական ակտիվը օտարելու նպատակով, և (ii) այդ պայմանագրային դրամական հոսքերը իրենցից բացառապես ներկայացնում են որոշակի ամսաթվերին մայր գումարի և տոկոսավճարի վճարումներ, չափվում են “իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով” (ԻԱԱՀՖԱՄ)՝ բացառությամբ եթե դրանք նախորոշվել են որպես ԱՇՎՄՉ:
- ✓ Մնացած բոլոր պարտքային գործիքները չափվում են ԻԱՇՎՄ:
- ✓ Բոլոր բաժնային գործիքները չափվում են ԻԱՇՎՄ; բացառությամբ, եթե (i) բաժնային գործիքը չի պահվում վաճառքի համար, և (ii) այն սկզբնական ճանաչման պահին նախորոշվել է չափել ԻԱԱՀՖԱՄ-ով (սակայն շահաբաժիններից եկամուտը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում):

ՖՀՄՄ 9-ի արժեզրկման մոդելը արտացոլում է ակնկալվող պարտքային ռիսկի՝ ի հակադրության ՀՀՄՄ 39-ով պահանջվող պարտքային ռիսկից կրած կորուստների: Ըստ ՖՀՄՄ 9-ի արժեզրկման մոդելի, այլևս անհրաժեշտ չէ որ պարտքային ռիսկի դեպքը տեղի ունենա, որպեսզի վնասները ճանաչվեն; կազմակերպությունը միշտ պետք է հաշվառի ակնկալվող պարտքային ռիսկից կորուստները, և այդ ռիսկի փոփոխությունը: Ակնկալվող պարտքային ռիսկից կորուստը պետք է յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ թարմացվի՝ արտացոլելով սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային ռիսկի փոփոխությունները:

- “Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ” ՖՀՄՄ 15-ը (հրապարակվել է 2014թ. մայիսին) ուժի մեջ են մտնում 2017թ. հունվարի 1-ին կամ դրանից հետո սկսվող հաշվետու ժամանակաշրջանների համար: ՖՀՄՄ 15-ը սահմանում է համապարփակ միասնական համակարգ հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի հաշվառման համար: ՖՀՄՄ 15-ի անցման ամսաթվի դրությամբ հետևյալ ստանդարտները և մեկնաբանությունները կորցնում են իրենց ուժը.

- ✓ ՀՀՄՄ 18, Հասույթ,

- ✓ ՀՀՄՍ 11, Կառուցման պայմանագրեր,
- ✓ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 13, Հաճախորդի հավատարմության ծրագրեր
- ✓ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 15, Անշարժ գույքի կառուցման պայմանագրեր,
- ✓ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 18, Ակտիվների փոխանցում հաճախորդների կողմից,
- ✓ ՄՄԿ Մեկնաբանություն 31, Հասույթ. բարտերային գործարքներ, որոնք ներառում են գովազդային ծառայություններ:

ՖՀՄՍ 15-ը վերաբերվում է միայն հաճախորդների հետ պայմանագրերին: Համաձայն ՖՀՄՍ 15-ի, կազմակերպություն հաճախորդը կողմ է, որը կազմակերպության հետ պայմանագիր է կնքում հատուցման դիմաց ձեռք բերելու կազմակերպության սովորական գործունեության մաս կազմող ապրանքներ կամ ծառայություններ: Ի տարբերություն ՀՀՄՍ 18-ի, պարտքային կամ բաժնային գործիքներից տոկոսային կամ շահաբաժնային եկամուտը չեն ընդգրկվում ՖՀՄՍ-ի գործողության ոլորտում:

ՖՀՄՍ 15-ը հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթի համար սահմանում է միասնական համակարգ: Նրա հիմնան սկզբունքը այն է, որ հաճախորդին ապրանքների կամ ծառայությունների իրացումից հասույթը ճանաչվում է արտացոլելով այն գումարը, որը ակնակալվում է որ կազմակերպությունը իրավունք կունենա ստանալու տվյալ ապրանքի կամ ծառայության դիմաց:

- Փոփոխություններ “Հիմնական միջոցներ” ՀՀՄՍ 16-ի, և “Ոչ նյութական ակտիվներ” ՀՀՄՍ 38-ի մեջ, - “Մաշվածության և ամորտիզացայի ընդունելի մեթոդների վերաբերյալ պարզաբանում” (հրապարակվել է 2014թ. մայիսին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից: ՀՀՄՍ 16-ում փոփոխությունը հիմնական միջոցների մաշվածության հաշվարկման նպատակով արգելում է եկամտի վրա հիմնված մեթոդի կիրառում: ՀՀՄՍ 38-ում փոփոխությունը ներառում է վիճարկելի ենթադրություն, որ ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզայի հաշվարկման համար հասույթի վրա հիմնված մեթոդը պատշաճ չէ (որը կարելի է վիճարկել միայն երկու սահմանափակ հանգամանքում):
- Փոփոխություններ “Հիմնական միջոցներ” ՀՀՄՍ 16-ի, և “Գյուղատնտեսություն” ՀՀՄՍ 41-ի մեջ, - “Կայուն կենսաբանական ակտիվների” (հրապարակվել է 2014թ. հունիսին) ուժի մեջ է 2016թ. հունվարի 1-ից: Փոփոխությունը սահմանում է կայուն կենսաբանական ակտիվը (հասուն կայուն կենսաբանական ակտիվ, որը այլևս էական կենսաբանական փոփոխություն չի կրում և որը միայն օգտագործվում է բերք ստանալու նպատակով) և պահանջում, որ այդ սահմանմանը բավարարող կենսաբանական ակտիվները հաշվառվեն որպես հիմնական միջոցներ ՀՀՄՍ 16-ով` ՀՀՄՍ 41-ի փոխարեն: Կայուն կենսաբանական ակտիվները կարող են չափվել ՀՀՄՍ 16-ի ինքնարժեքի կամ վերագնահատման արժեքի մեթոդով: Կայուն կենսաբանական ակտիվներում բերքի աճեցումը շարունակվում է չափվել ՀՀՄՍ 41-ով:

3. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության ամփոփ

3.1 Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել և ներկայացվել են Ֆինանսական Հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ-ներ) պահանջների համաձայն: ՖՀՄՍ-ները Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի (ՀՀՄՄԽ) կողմից հրապարակված ստանդարտներն ու մեկնաբանություններն են: Դրանք բաղկացած են՝

- Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտներից,
- Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտներից,
- Ֆինանսական հաշվետվությունների մեկնաբանությունների միջազգային կոմիտեի (ՖՀՄՄԿ) մեկնաբանություններից, և
- Մեկնաբանությունների մշտական կոմիտեի (ՄՄԿ) մեկնաբանություններից:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ կիրառվել է ստորև ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը կիրառվել է հետևողականորեն:

3.2 Անընդհատության սկզբունք

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են անընդհատության սկզբունքի հիման վրա:

Ընկերության ղեկավարությունը, հիմնվելով կատարված դատողությունների վրա, ունի հիմնավորված ակնկալիք, որ Ընկերությունը կարող է շարունակել իր գործառնական գործունեությունը տեսանելի ապագայում:

3.3 Չափման հիմունքները

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով:

3.4 Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթն է՝ ՀՀ դրամը (այսուհետ՝ Դրամ): Այն հանդիսանում է նաև սույն ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը՝ հազարների ճշտությամբ:

3.5 Դատողությունների, գնահատականների և ենթադրությունների օգտագործում

Մույն ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ-ների պահանջների համաձայն պատրաստելու համար Ընկերության ղեկավարությունը կատարել է ակտիվների և պարտավորությունների ներկայացմանը և պայմանական ակտիվների և պարտավորությունների բացահայտմանը վերաբերող մի շարք գնահատումներ և ենթադրություններ: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Գնահատումները և ենթադրությունները վերանայվում են շարունակաբար: Հաշվապահական գնահատումների փոփոխությունները ճանաչվում են փոփոխման և հետագա ժամանակաշրջաններում:

3.5.1 Գնահատման անորոշություններ

Հետևյալները հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ապագայի վերաբերյալ կարևոր ենթադրություններ և գնահատման այլ անորոշություններ են, որոնք էական ազդեցություն ունեն ակտիվների և պարտավորությունների ընթացիկ արժեքների վրա.

ա/ Հետաձգված հարկային ակտիվներ (ծնթ. 12)

Ընկերության ղեկավարությունը նախկինում հարկային ու հաշվապահական բազաների տարբերությունների մասով, որը հիմնականում պայմանավորված էր Մեղրի-Քաջարան գազատարի գծով ստացված նախավճարով (ծնթ. 23), ճանաչել էր հետաձգված հարկային ակտիվ:

Ընկերության ղեկավարությունը ակնկալում է, որ մոտ ապագայում գազատարը կօտարվի, որով կառաջանա բավարար գումարի հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունը:

Հաշվետու տարում հետաձգված հարկային ակտիվի աճը հիմնականում պայմանավորված է Գյումրի քաղաքում տեղակայված հիմնական միջոցների հարկային հաշվառման նպատակներով մավածության համար կիրառված արագացված դրույքաչափերով:

3.6 Գործարքներ արտարժույթով

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են Դրամի՝ գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Որպես փոխարժեք ընդունվում է Հայաստանի Հանրապետության Կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակված արժութային շուկայում արտարժույթի նկատմամբ հայկական դրամի միջին փոխարժեքը: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները ներկայացվում են (վերահաշվարկվում են)՝ կիրառելով փակման (հաշվետու ամսաթվի) փոխարժեքը,

բ) արտարժույթով սահմանված ոչ դրամային հոդվածները, որոնք հաշվառվում են սկզբնական արժեքով, ներկայացվում են գործարքի օրվա փոխարժեքով:

Արտարժութային օգուտը կամ վնասը, որոնք առաջանում են արտարժույթով գործարքների մարման կամ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով դրամային հոդվածների վերագնահատման արդյունքում, ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքներում:

3.7 Ֆինանսական գործիքներ

Ընկերությունում առկա են հետևյալ ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքները.

- դեբիտորական պարտքեր,
- կրեդիտորական պարտքեր,
- վարկեր և փոխառություններ,
- դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ:

Դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, վարկերը և փոխառությունները չեն նախորոշվել որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները կազմված են դրամարկղի դրամական միջոցներից և ցպահանջ ավանդներից:

3.7.1 Ծանաչումը և սկզբնական չափումը

Ֆինանսական գործիքները ճանաչվում են այն և միայն այն դեպքում, երբ Ընկերությունը դառնում է գործարքի պայմանագրային կողմ: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքները չափվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ անմիջականորեն կապված ծախսումները: Կարճաժամկետ (մինչև վեց ամիս մարման ժամկետ ունեցող) դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի իրական արժեքը հավասար է համապատասխան գործարքի գնին, այսինքն՝ դեբիտորական (կրեդիտորական) պարտքի դիմաց ստացման (վճարման) ենթակա դրամական միջոցների անվանական գումարին, եթե զեղչման ազդեցությունը էական չէ:

3.7.2 Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքը դա այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվել էր սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած հիմնական գումարի մարումները, գումարած կամ հանած սկզբնական գումարի և մարման գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան՝ հաշվարկված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով և հանած արժեզրկման գծով դուրսգրված ցանկացած գումար: Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկման և կիրառվող ամբողջ ժամանակաշրջանի ընթացքում տոկոսային եկամուտների և ծախսերի բաշխման մեթոդ է: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որով մինչև մարման ժամկետը կամ շուկայի վրա հիմնված հաջորդ վերանայումը դրամական միջոցների ակնկալվող վճարումների հոսքերը զեղչվում են ճշգրտորեն մինչև ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ընթացիկ գուտ հաշվեկշռային արժեքը: Այս հաշվարկում պետք է ներառվեն պայմանագրի կողմերի միջև վճարված կամ ստացված բոլոր վճարները:

3.7.3 Ֆինանսական գործիքների ապաճանաչումը

Ֆինանսական ակտիվը (դեբիտորական պարտքերը) ապաճանաչվում է այն և միայն այն դեպքում, երբ.

ա) լրանում է ֆինանսական ակտիվի հետ կապված դրամական միջոցներ պահանջելու ժամկետը, կամ

բ) Ընկերությունը փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի հետ կապված դրամական միջոցներ ստանալու պայմանագրային իրավունքը՝ առանց պահպանելու ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը կամ ակտիվի հետ կապված բոլոր հիմնական ռիսկերը և օգուտները:

Ֆինանսական պարտավորությունը (կրեդիտորական պարտքերը, ստացված վարկերը և փոխառությունները) դուրս է գրվում այն և միայն այն դեպքում, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրով սահմանված պարտականությունը կատարվել է, չեղյալ է համարվել, կամ լրացել է դրա ուժի մեջ լինելու ժամկետը (հայցային վաղեմության ժամկետը):

3.8 Բաժնետիրական կապիտալ

3.8.1 Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերին անմիջականորեն վերագրվող ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում:

3.8.2 Բաժնետիրական կապիտալի հետզնում

Երբ որպես սեփական կապիտալ ճանաչված բաժնետիրական կապիտալը հետ է գնվում, վճարված գումարի չափը, ներառյալ ուղղակիորեն գործարքին վերագրվող ծախսերը, ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցումներ: Հետ գնված բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես հետ գնված սեփական փայլամասնակցության գործիքներ և ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցումներ:

3.8.3 Ըահաբաժիններ

Ըահաբաժինները ճանաչվում են որպես պարտավորություն այն ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում հայտարարվում են:

3.9 Հիմնական միջոցներ

3.9.1 Ծանաչումը և սկզբնական չափումը

Հիմնական միջոցների միավորը հաշվապահական հաշվեկշռում ճանաչվում է որպես ակտիվ, երբ՝

ա) ակնկալվում է, որ դրա հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և

բ) դրա արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Պահեստամասերը և սպասարկող սարքավորումները սովորաբար պահվում են որպես պաշարներ և ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակ, երբ ծախսվում են: Չնայած սրան, արժեքավոր պահեստամասերը և սարքավորումները որակվում են որպես հիմնական միջոցներ, երբ Ընկերությունը հույս ունի դրանք օգտագործել ավելի քան մեկ ժամանակաշրջանի ընթացքում: Նույն ձևով, այն պահեստամասերը և սպասարկող սարքավորումները, որոնք կարող են օգտագործվել միայն հիմնական միջոցի հետ համատեղ, հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցներ:

Հիմնական միջոցի միավորը, որը ճանաչվում է որպես ակտիվ, չափվում է սկզբնական արժեքով:

Ձեռք բերված ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ձեռքբերմանն ուղղակիորեն վերաբերող բոլոր ծախսումները: Մեփական ուժերով կառուցված ակտիվների սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի և ուղղակի աշխատուժի ծախսումները, ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախսում, ինչպես նաև ակտիվի ապատեղակայման և քանդման ու տեղանքի վերականգնման ծախսումները: Գնված ծրագիրը, որը համապատասխան սարքավորման գործունեության անբաժանելի մասն է կազմում, կապիտալացվում է որպես այդ սարքավորման մաս:

3.9.2 Հետագա ծախսումներ

Հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր բաղկացուցիչի ավելացման կամ հիմնական միջոցի միավորի բաղկացուցիչի փոխարինման ծախսումները ավելացվում են հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե ակնկալվում է, որ դրա հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և դրա արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Հիմնական միջոցների փոխարինվող բաղկացուցիչները ենթակա են ապաճանաչման:

Բացի վերը նշվածից հիմնական միջոցի վրա կատարվող մյուս ծախսումները (օրինակ՝ սպասարկման, պահպանման) չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

3.9.3 Հետագա չափումը

Սկզբնական ճանաչումից հետո հիմնական միջոցները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները:

3.9.4 Մաշվածություն

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխվում է՝ կիրառելով մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցի մաշվածությունը սկսվում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է շահագործման համար, այսինքն՝ երբ հիմնական միջոցի գտնվելու վայրը և վիճակը ապահովում են նրա շահագործումը Ընկերության մտադրություններին համապատասխան: Մաշվածության հաշվարկումը դադարեցվում է հետևյալ երկու ամսաթվերից առավել վաղ ամսաթվին.

ա) երբ հիմնական միջոցը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող (կամ ներառվում է այն խմբի մեջ, որը դասակարգված է որպես վաճառքի համար պահվող)՝ համաձայն ՀՀՄՍ 5-ի, և

բ) երբ հիմնական միջոցը ապաճանաչվում է:

Մաշվածության հաշվարկումը չի դադարեցվում, երբ հիմնական միջոցը դադարում է օգտագործվել կամ հանվում է ակտիվ օգտագործումից, քանի դեռ ակտիվը ամբողջությամբ չի մաշվել:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը առկա բոլոր հիմնական միջոցների համար արտահայտված է ժամկետով: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են՝

Շենքեր	30 տարի
Կառուցվածքներ	30 տարի
Փոխանցող հարմարանքներ	30 տարի

Մեքենա-սարքավորումներ /նոր/	20 տարի
Մեքենա-սարքավորումներ /հին/	5 տարի
Տրանսպորտային միջոցներ	10-15 տարի
Արտադրատնտեսական գույք	5-10 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	1-5 տարի

3.9.5 Անավարտ հիմնական միջոցներ

Անավարտ հիմնական միջոցներ են հանդիսանում կառուցման ընթացքում գտնվող հիմնական միջոցները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով: Սկզբնական արժեքը ներառում է նյութերի ձեռքբերման արժեքը, աշխատուժի ծախսումները և այլ ուղղակի ծախսումները:

Փոխառության ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են որակավորվող ակտիվի ձեռքբերմանը, կառուցմանը կամ արտադրությանը, կազմում են այդ ակտիվի ինքնարժեքի (սկզբնական արժեքի) մաս: Որակավորվող ակտիվն այն ակտիվն է, որի համար անհրաժեշտ է զգալի ժամանակահատված, որպեսզի այն պատրաստ լինի ըստ նշանակության օգտագործման (կամ վաճառքի) համար:

Անավարտ շինարարության գծով մաշվածության հաշվարկն սկսվում է համապատասխան ակտիվների կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից:

3.10 Ոչ նյութական ակտիվներ

3.10.1 Չափումը

Ընկերության կողմից ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները ներկայացված են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

3.10.2 Հետագա ծախսումներ

Հետագա ծախսումները, որոնք կատարվել են ոչ նյութական ակտիվի ֆունկցիաները ընդլայնելու, բաղկացուցիչը փոխարինելու կամ սպասարկելու համար, ավելացվում են ոչ նյութական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքին, եթե ընկերությունը կարող է ցուցադրել, որ այդ ծախսումները բավարարում են ոչ նյութական ակտիվի սահմանմանը և ճանաչման չափանիշներին: Բոլոր այլ ծախսումները ճանաչվում են ծախս, երբ դրանք կատարվում են:

3.10.3 Հետագա ծախսումներ

Սկզբնական ճանաչումից հետո ոչ նյութական ակտիվը հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով՝ հանած ցանկացած կուտակված ամորտիզացիա և ցանկացած արժեզրկումից կորուստ:

3.10.4 Ամորտիզացիա

Ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացվող գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխվում է՝ կիրառելով ամորտիզացիայի հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվի ամորտիզացիան հաշվարկվում է այն պահից, երբ ակտիվը մատչելի է օգտագործման համար: Ամորտիզացիան դադարում է հետևյալ երկու ամսաթվերից առավել վաղ ամսաթվին.

